

УДК 330.341.1: 339.137.2

DOI: 10.60022/3(5)-49S

Кубиній Наталія Юріївна

кандидат економічних наук, професор
професор кафедри економіки, підприємництва та торгівлі
ДВНЗ «Ужгородський національний університет», Україна

Kubiniy Nataliya

PhD, Professor of the Department of Economics, Entrepreneurship and Trade
Uzhhorod National University, Ukraine
ORCID: 0000-0001-5025-3434

Місйяло Оксана Валеріївна

старший викладач кафедри економіки, підприємництва та торгівлі
ДВНЗ «Ужгородський національний університет», Україна

Misiailo Oksana

Lecturer of the Department of Economics, Entrepreneurship and Trade
Uzhhorod National University, Ukraine
ORCID: 0000-0001-8866-2890

Белей Наталія Петрівна

старший викладач кафедри економіки, підприємництва та торгівлі
ДВНЗ «Ужгородський національний університет», Україна

Belei Nataliia

Lecturer of the Department of Economics, Entrepreneurship and Trade
Uzhhorod National University, Ukraine
ORCID: 0000-0001-6452-6173

СУБЛІМАЦІЯ ІННОВАЦІЙНО-ІНТЕНЦІАЛЬНИХ ФАКТОРІВ У КОНКУРЕНТНІ ПЕРЕВАГИ ЕКОНОМІЧНОЇ СИСТЕМИ

Анотація. У статті обґрунтовано доцільність та необхідність впровадження інноваційно-інтенціональних факторів у діяльність економічної системи та їх сублімацію у конкурентні переваги. Для досягнення мети представлено розуміння поняття сублімація факторів, розкрита сутність інноваційно-інтенціональних факторів, показані умови сублімації факторів на конкурентні переваги, означені імперативи сублімації інноваційно-інтенціональних факторів на конкурентні переваги. Доведено, що інноваційна діяльність економічної системи є результатом комплексної дії багатьох факторів, які взаємодіють між собою. Для її підвищення та трансформації у конкурентні переваги необхідно формувати сприятливе економічне середовище, розвивати людський капітал, удосконалювати інституційну базу, модернізувати інфраструктуру та стимулювати інвестиції. Запропоновано структурно-логічну ієрархічну модель у вигляді «піраміди інноваційно-інтенціональних факторів сублімації», яка демонструє послідовну конвертацію людського капіталу та ідей у практичний результат, де наскрізним інтегратором виступає мережева кооперація.

Ключові слова: інноваційна активність, інноваційно-інтенціональні фактори, конкурентоспроможність економічної системи, конкурентоспроможність, преактивне управління, емерджентність, стратегічна спрямованість факторів, людський потенціал.

SUBLIMATION OF INNOVATIVE-INTENTIONAL FACTORS INTO COMPETITIVE ADVANTAGES OF ECONOMIC SYSTEMS

Abstract. The relevance of the topic of research is due to the fact that in the context of globalization, digitalization, and increased international economic competition, it is the level of competitiveness that determines the ability of the economy to ensure sustainable economic growth, increase the well-being of the population, and efficient use of resources.

The article has achieved the goal of substantiating the feasibility and necessity of introducing innovative intentional factors into the activities of the economic system and their sublimation into competitive advantages.

To achieve the goal, an understanding of the concept of sublimation of factors is presented, the essence of innovative intentional factors is revealed, the conditions for sublimation of factors into competitive advantages are shown, and the imperatives for sublimation of innovative intentional factors into competitive advantages are defined. The article proves that innovative intentional factors are those factors that are predetermined, strategically oriented and act as a result of intentions determined by management. In the context of this study, sublimation is considered as the transformation of internal impulses of the economic system, factors into a certain new qualitative substance, actions or processes. Within the scope of the declared topic and purpose of the scientific work, sublimation is understood as actions that transform factors that are oriented towards active, intelligent innovative activity that forms the competitive advantages of the economic system. Innovative intentional factors are sublimated into competitive advantages in the presence of such conditions as appropriate human potential and proactive management. Synergy, strategic orientation and emergence are highlighted as imperatives of sublimation. It is proved that the innovative activity of the economic system is the result of the complex action of many factors that interact with each other. To increase it and transform it into competitive advantages, it is necessary to form a favorable economic environment, develop human capital, improve the institutional base, modernize infrastructure and stimulate investments. Only a systemic approach to regional development management will ensure sustainable growth and strengthen the region's position in the conditions of global competition. The concept of sublimation of factors is introduced for the first time, imperatives and conditions are defined. The practical significance lies in the fact that it introduces the resource of intentions into the economy and the tool of intentions in management.

Keywords: *innovative activity, innovation-intentional factors, competitiveness of the economic system, competitiveness, proactive management, emergence, strategic orientation of factors, human potential.*

Постановка проблеми. Конкуренстоспроможна економічна система здатна швидше адаптуватися до змін зовнішнього середовища, впроваджувати інновації, залучати інвестиції та підтримувати стабільність національного ринку. Для України ця проблема є особливо актуальною через необхідність відновлення економіки, інтеграції у світовий економічний простір та підвищення ефективності функціонування підприємств і державних інституцій. Високий рівень конкурентоспроможності сприяє розвитку підприємництва, створенню нових робочих місць, зростанню експорту та підвищенню інвестиційної привабливості країни. Крім того, конкурентоспроможність економічної системи є важливим чинником економічної безпеки держави, оскільки дозволяє зменшити залежність від зовнішніх ринків, забезпечити технологічний розвиток та зміцнити позиції країни у міжнародних рейтингах. Саме тому дослідження механізмів підвищення конкурентоспроможності економічної системи є одним із пріоритетних напрямів сучасної економічної науки та практики.

Інноваційна активність економічної системи є ключовою передумовою її довгострокової конкурентоспроможності, економічної стійкості та соціального розвитку. Вона відображає здатність території або підприємства генерувати, впроваджувати та комерціалізувати нові знання, технології, продукти й організаційні рішення. Рівень інноваційності безпосередньо впливає на продуктивність праці, структуру зайнятості, інвестиційну привабливість і якість життя населення. Для підприємства інноваційна активність є підґрунтям опанування лідерськими позиціями у змаганні з іншими суб'єктами підприємницької діяльності. Формування інноваційної моделі розвитку країни, регіону, підприємства залежить від комплексу взаємопов'язаних чинників економічного, інституційного, соціального, освітньо-наукового та інфраструктурного характеру.

У цих умовах інтенції економічної системи на інноваційну активність надають можливість сублімації інноваційної діяльності на формування радикальних конкурентних переваг.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема економічного розвитку та конкурентоспроможності країни, регіону або підприємства знаходить широкий відгук у науковій думці України та за кордоном. Victor Medeiros, Lucas Gonçalves Godoi and Evandro Camargos Teixeira (2019) «seek to make a comparative and econometric analysis of competitiveness in developing countries, identifying its determinants and sources of variation» [1]. Aleksandra Kordalska, Magdalena Olczyk (2023) намагаються «to identify factors that determine functional specialisation (FS) in global value chains (GVCs) in European Union countries» [2], також показують залежність між конкурентоспроможністю та економічним розвитком [3]. Syrek показує взаємозв'язок структурних змін та економічного розвитку країни, доводить, що «the results suggest rather unidirectional causality running from economic growth to structural change and thus a demand-driven character of the structural modernisation of the Polish economy» [4]. Геращенко М. [5], Жаліла Я. [6] розкривають теоретичні засади та макроекономічні фактори конкурентоспроможності. Разом з тим, інноваційні аспекти економічного розвитку залишаються поза увагою авторів. Федулова Л. актуалізує інноваційну активність як фактор розвитку економіки та формування конкурентних переваг

[7], при цьому інтенціальність інноваційних факторів не розглядається.

Попри значний науковий доробок у сфері макроекономічного розвитку та конкурентоспроможності, потенціал поведінкової економіки в контексті інноваційного аналізу розкритий недостатньо. Поза увагою дослідників залишається інтенціальність (цілеспрямований намір і готовність до дій) як ключовий драйвер інновацій. Крім того, у сучасній літературі практично не відображено архітектуру перетворення внутрішніх психоемоційних та управлінських стимулів на стратегічні конкурентні переваги. Існує очевидна потреба у дослідженні процесів економічної сублімації, пошуку шляхів її прискорення та побудові ієрархічної моделі взаємодії різногалузевих чинників під впливом глобальних викликів та турбулентності. Саме ця концептуальна обмеженість наявних підходів до інтеграції інтенцій та інновацій обумовлює актуальність й напрямок подальших досліджень.

Мета роботи полягає в обґрунтуванні теоретико-методологічних засад доцільності та необхідності впровадження інноваційно-інтенціальних факторів в діяльність економічної системи та їх сублімації у конкурентні переваги. Для досягнення мети вирішені завдання:

1. Представлено розуміння поняття сублімація факторів.
2. Розкрито сутність інноваційно-інтенціальних факторів.
3. Показано умови сублімації факторів на конкурентні переваги.
4. Означено імперативи сублімації інноваційно-інтенціальних факторів на конкурентні переваги.
5. Побудовано структурно-логічну ієрархічну модель інноваційно-інтенціальних факторів.

Виклад основного матеріалу. Термін сублімація в загальному розумінні означає перехід об'єкту трансформації з одного стану в інший, що надає йому нових якостей. В економіці поняття сублімації застосовується для підкреслення теоретичних можливостей та практичної значущості певних якісних перетворень, дозволяє глибше охарактеризувати механізми якісної трансформації систем. На відміну від звичайної реструктуризації, економічна сублімація відображає процес конверсії базових факторів виробництва та внутрішніх імпульсів економічної системи у принципово нову якісну субстанцію — інноваційну дію.

У межах задекларованої мети наукової праці сублімація розглядається як інструмент конвертації потенційних можливостей економічної системи в активну інтенціальну інноваційну діяльність, яка слугує головним драйвером створення її стратегічних конкурентних переваг.

Іntenціальність походить від латинського слова «*intentia*», котре означає намір. У науковий обіг поняття інтенції введено у попередніх дослідженнях: «*Intention is primarily a category of psychology and within the framework of this science represents a state of internal mobilization, readiness to implement a mental plan of one's own actions to achieve the desired results. In management, intention is a pre-thought-out choice of a goal and determination of a sequence and a set of actions aimed at its implementation. In economics, intention is a resource that ensures the effectiveness of the actions to which the intention extends*» [8]. Доведено, що психологія, менеджмент та економіка – це три стовпи поведінкової економіки, яка вивчає вплив соціальних та поведінкових факторів на прийняття рішень, описуючи вплив когнітивних, творчих та емоційних аспектів на економічні дії окремих осіб та організацій, а також наслідки цього впливу на основні елементи ринку. Виходячи з цього твердження доцільно окреслити інтенціальну економіку як економіку намірів, які виступають як: а) своєрідний людський ресурс, б) управлінський важіль у сфері мотивації та в) каталізатор дій, що прискорює економічні, виробничі процеси й сприяють підвищенню ефективності функціонування економічних систем. Особливого значення інтенції набувають у сфері інноваційної активності, виконуючи функції прискорювача як у сфері креативу новацій, так і в процесі їх комерціалізації й перетворення на інновації.

Таким чином, інноваційно-інтенціальні фактори – це чинники, які «навмисне» спрямовуються на інноваційну активність, підвищуючи їх радикальну новизну й прискорюючи процеси впровадження.

Сублімацію поділено на звичайну та прискорену. Принципи прискореної сублімації факторів є наступними (рис.1):

- синергія інноваційно-інтенціальних факторів. Синергія факторів – це взаємодія кількох факторів, за якої їх спільний вплив перевищує суму окремих ефектів. Наприклад, інноваційна активність зростає швидше, коли одночасно є наміри на покращення технології, мотивації персоналу та системи управління. В інтенціальній економіці це проявляється через когнітивну конвергенцію: інноваційна активність зростає експоненційно, коли одночасно збігаються наміри щодо вдосконалення технології, мотивації персоналу та модернізації системи управління. Виникає ефект «резонансу», що суттєво скорочує часовий проміжок між виникненням ідеї та її ринковим втіленням;

- стратегічна спрямованість інноваційно-інтенціальних факторів. Стратегічна спрямованість факторів – це орієнтація певних факторів, ресурсів або умов на досягнення довгострокових цілей розвитку системи, підприємства, регіону чи економіки загалом. У науковому та економічному контексті цей термін означає, що фактори не просто впливають на діяльність, а формують перспективний

розвиток і конкурентні переваги в майбутньому;

- емерджентність інноваційно-інтенціальних факторів, яка проявляється за умови намірів на системний підхід до їх функціонування. Емерджентність реалізується у нових властивостях [9] конкурентоспроможності, що не притаманні їй окремим елементам, а виникають лише при їх взаємодії. Як стверджує Мікловда В. «емерджентність притаманна інновації» [10], й посилюється при заздалегідь сформованих інтенціях.

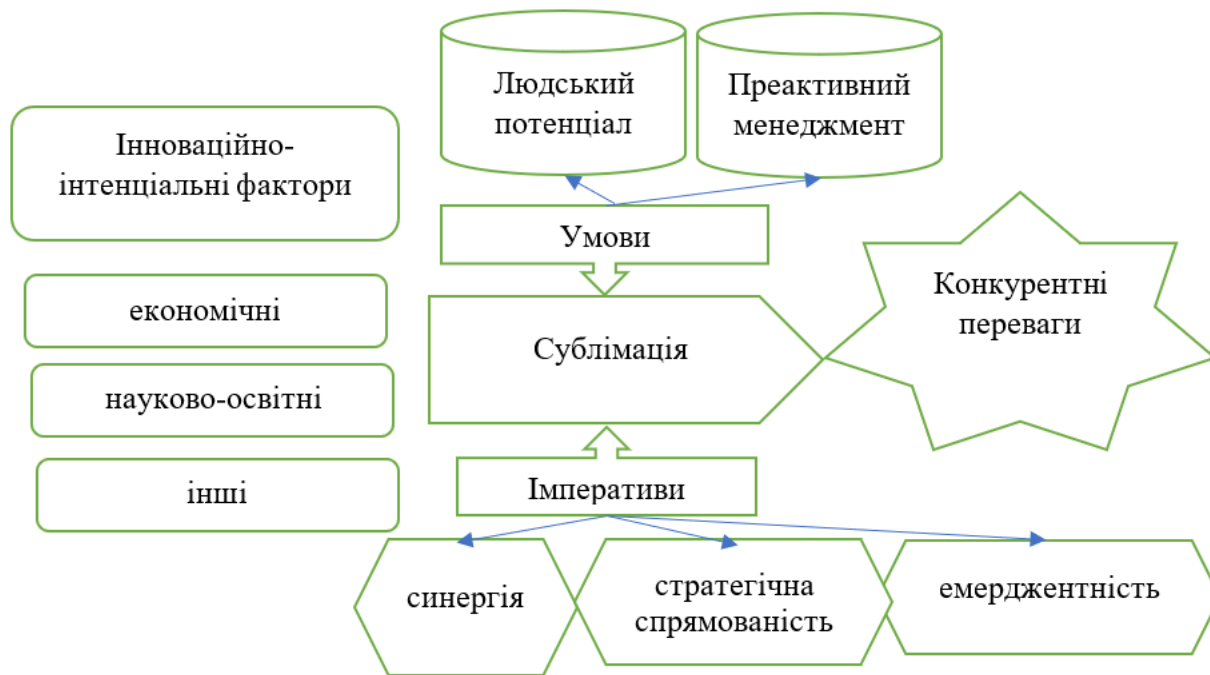

Рис. 1. Сублімація інноваційно-інтенціальних факторів на конкурентні переваги
Джерело: сформовано авторами

До умов сублімації віднесено наявність людського потенціалу відповідної якості, котрий здатний генерувати нові ідеї, втілювати їх в економічних системах, працювати в умовах мінливості та високих ризиків, які притаманні інноваційній економіці. Тобто, особливого значення набуває не просто кваліфікація, а інтенціальна гнучкість кадрів, що передбачає здатність персоналу самостійно сублімувати зовнішні виклики у творчі рішення, перетворюючи інтелектуальний капітал на реальний інноваційний продукт.

Другою умовою виділено преактивний менеджмент як систему управління, орієнтовану на прогнозування змін зовнішнього та внутрішнього середовища, завчасне прийняття рішень і формування стратегічних умов розвитку організації. Преактивність виступає каталізатором сублімації та рушієм інноваційного розвитку, оскільки вона: а) створює «випереджаючий імпульс», формуючи зміни на ринку замість простої адаптації до них; б) нівелює опір інноваціям шляхом трансформації індивідуальних намірів співробітників у загальнокорпоративну ціль та в) забезпечує інституціоналізацію процесу трансформації, перетворюючи випадкові творчі здобутки на системний механізм генерування доданої вартості.

Реалізація принципів та умов сублімації дозволяє ефективно використовувати наступні інноваційно-інтенціальні фактори (Рис. 2).

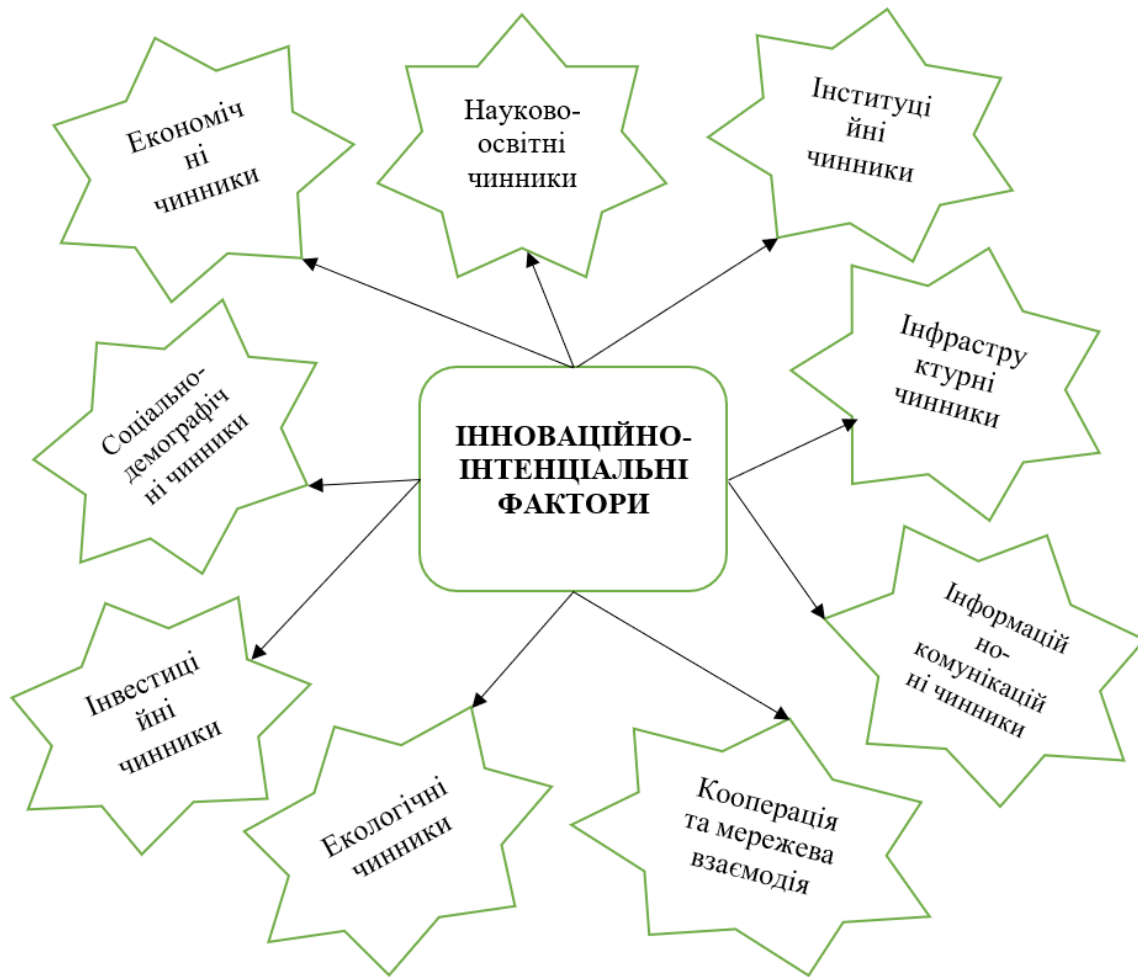

Рис. 2. Класифікація інноваційно-інтенціальних факторів сублімації
Джерело: сформовано авторами

Першу групу становлять економічні чинники. До них належать рівень розвитку виробництва, галузева структура господарства, обсяг інвестицій, доступ підприємств до фінансових ресурсів, а також загальний стан підприємницького середовища. Регіони з диверсифікованою економікою, де представлені високотехнологічні галузі, мають значно більший потенціал для створення та впровадження інновацій. Наявність внутрішніх джерел фінансування, венчурного капіталу, грантових програм і державної підтримки стимулює підприємства ризикувати та інвестувати у дослідження й розробки. Водночас, низька прибутковість бізнесу, інфляційні ризики та нестабільність фінансової системи стримують інноваційні процеси.

Другою важливою групою є науково-освітні чинники. Саме людський капітал визначає здатність регіону створювати нові знання. Наявність закладів вищої освіти, науково-дослідних установ, лабораторій, центрів трансферу технологій формує інтелектуальне середовище, яке генерує ідеї та забезпечує їх практичну реалізацію. Якість освіти, рівень кваліфікації фахівців, підготовка інженерів, дослідників, ІТ-спеціалістів і менеджерів інновацій суттєво впливають на інтенсивність інноваційної діяльності. Крім того, важливим є тісний зв'язок між наукою та бізнесом, який забезпечує комерціалізацію наукових результатів. Без такої взаємодії наукові розробки залишаються теоретичними і не створюють економічної віддачі.

Наступною групою є інституційні чинники. Ефективність регіональної політики, наявність чіткої стратегії інноваційного розвитку, прозорість регуляторного середовища та захист прав власності відіграють визначальну роль у формуванні сприятливого інноваційного клімату. Спрощення процедур реєстрації бізнесу, податкові стимули, державні програми підтримки стартапів, розвиток державно-приватного партнерства підвищують зацікавленість суб'єктів господарювання у впровадженні нововведень. Натомість надмірна бюрократія, корупція, правова невизначеність і слабкий захист інтелектуальної власності знижують мотивацію інвесторів та підприємців.

Вагомий вплив мають інфраструктурні чинники. Йдеться не лише про транспортну, енергетичну та цифрову інфраструктуру, а й про спеціалізовані елементи інноваційної екосистеми: технопарки, бізнес-інкубатори, кластери, наукові парки, коворкінги. Вони забезпечують концентрацію ресурсів, обмін знаннями, кооперацію між підприємствами та зменшення витрат на реалізацію інноваційних проєктів. Розвинена логістика та швидкісні комунікації сприяють інтеграції регіону в національні й міжнародні ринки, що розширює можливості для збуту нової продукції.

Соціально-демографічні чинники також істотно впливають на інноваційну активність. Чисельність та структура населення, рівень урбанізації, міграційні процеси визначають наявність трудових ресурсів та їхню мобільність. Молоде, освічене населення більш схильне до підприємництва й освоєння нових технологій. Водночас відтік кваліфікованих кадрів, старіння населення та низький рівень доходів зменшують інноваційний потенціал території. Важливим є також формування інноваційної культури – готовності суспільства сприймати зміни, ризикувати та підтримувати новаторські ініціативи.

Інформаційно-комунікаційні чинники пов'язані з доступом до сучасних цифрових технологій, інтернету, баз даних, міжнародних інформаційних мереж. Цифровізація економіки прискорює обмін знаннями, спрощує співпрацю між організаціями, створює умови для розвитку електронної комерції та дистанційних форм зайнятості. Регіони з високим рівнем цифрової грамотності населення та розвинутою ІТ-інфраструктурою мають суттєві конкурентні переваги.

Окремо слід виділити інвестиційні чинники. Залучення внутрішніх і зовнішніх інвестицій дозволяє модернізувати виробничі потужності, впроваджувати нові технології та підвищувати продуктивність. Іноземні інвестиції часто супроводжуються трансфером сучасних управлінських практик і технологій, що стимулює інноваційну активність місцевих підприємств. Проте нестабільна економічна ситуація або високі ризики можуть обмежувати приплив капіталу.

Значний вплив мають також екологічні чинники. Сучасні вимоги до сталого розвитку спонукають підприємства впроваджувати ресурсозберігаючі та енергоефективні технології, що фактично є інноваціями. Регіони, орієнтовані на «зелену» економіку, мають можливість створювати нові ринки екологічної продукції та послуг, підвищуючи свою конкурентоспроможність.

Не менш важливою є роль кооперації та мережевої взаємодії. Співпраця між підприємствами, університетами, органами влади та громадськими організаціями формує інноваційні кластери, у межах яких відбувається обмін досвідом, спільне використання ресурсів і зниження витрат на дослідження. Така синергія значно підвищує ефективність інноваційних процесів. Системний аналіз виокремлених чинників свідчить про те, що жоден із них не здатний самостійно забезпечити сталий інноваційний розвиток. Натомість вони перебувають у стані постійної взаємодетермінації та взаємодоповнення. Так, високий науковий потенціал залишається нереалізованим без відповідних інвестиційних ресурсів, а розвинена інфраструктура не приносить економічного ефекту за відсутності сприятливого інституційного середовища. Це зумовлює необхідність розгляду зазначених факторів не як статичного переліку, а як динамічної багатофакторної моделі. У такій ієрархії ключову роль відіграє синергетичний ефект, що виникає завдяки кооперації та мережевим зв'язкам між усіма елементами системи. Графічно архітектуру взаємозв'язків представлено на Рис. 3.

Рис. 3 Піраміда ієрархії інноваційно-інтенціальних факторів сублімації

Джерело: сформовано авторами

Ця піраміда описує процес трансформації людського капіталу та наукової ідеї у практичний результат через послідовні рівні, де кожен вищий рівень є якісною надбудовою, яка не може функціонувати без стабільного теоретичного та ресурсного фундаменту попереднього рівня, а кооперація та мережева взаємодія є наскрізним інтегратором усієї системи. Саме вона забезпечує дифузійну взаємодію між університетами, бізнесом, інвесторами та органами влади, усуваючи класичні «прогалини» інноваційного процесу. Лише такий системний, архітектурно вибудований підхід до управління регіональним розвитком дозволить забезпечити сублімацію теоретичних ідей у реальну додану вартість, гарантуючи стаке зростання та зміцнення позицій економічної системи в умовах глобальної турбулентності й жорсткої конкуренції.

Висновки. У статті доведено, що інноваційно-інтенціальними факторами є такі чинники, котрі заздалегідь визначені, стратегічно орієнтовані та діють внаслідок намірів, що визначені менеджментом. Інноваційно-інтенціальні фактори сублімуються у конкурентні переваги за наявності таких умов, як відповідний людський потенціал та преактивне управління. Імперативами сублімації виділені синергія, стратегічна орієнтованість та емерджентність.

Доведено, що інноваційна активність економічної системи є результатом комплексної дії багатьох чинників, що взаємодіють між собою. Для її підвищення та перетворення на конкурентні переваги необхідно формувати сприятливе економічне середовище, розвивати людський капітал, удосконалювати інституційну базу, модернізувати інфраструктуру та стимулювати інвестиції. Лише системний підхід до управління регіональним розвитком дозволить забезпечити стаке зростання та зміцнити позиції регіону в умовах глобальної конкуренції.

Вертикальна ієрархія (піраміда) інноваційно-інтенціальних факторів сублімації демонструє підпорядкованість елементів: від базових умов до стратегічної мети. Тобто, наочно описує послідовний процес конвертації людського капіталу (базис піраміди) через провідникові середовища, інституційні рамки та фінансові ресурси у кінцевий практичний результат – конкурентні переваги.

Таким чином, сублімація інноваційно-інтенціальних факторів у стійкі конкурентні переваги можлива виключно через архітектурно вибудоване, системне управління взаємодією всіх елементів розробленої моделі.

Перспективи подальших досліджень пов'язані з поглибленням теоретико-методологічних засад інтенціональної економіки та розробкою прикладного інструментарію для оцінювання процесів сублімації. Зокрема, науковий інтерес становить розробка системи вагомих коефіцієнтів та індикаторів (КРІ) для кожного рівня піраміди, що дозволить оцінити швидкість та ефективність дифузії знань на практиці.

Література

1. Medeiros V., Godoi L. G. G., Teixeira E. C. Competitiveness and its determinants: a systemic analysis for developing countries. *Revista CEPAL*. 2019. URL: <https://repositorio.cepal.org/server/api/core/bitstreams/9d3e2709-5d9b-4530-ab49-7caff358f01/content> (дата звернення: 07.04.2026).
2. Kordalska A., Olczyk M. Determinants of Functional Specialisation in EU Countries. *wiiw Working Papers* 228. Vienna : The Vienna Institute for International Economic Studies, wiiw, 2023. URL: <https://ideas.repec.org/p/wii/wpaper/228.html> (дата звернення: 07.04.2026).
3. Kordalska A., Olczyk M. Global Competitiveness and Economic Growth: A One-Way or Two-Way Relationship?. *Equilibrium. Quarterly Journal of Economics and Economic Policy*. 2016. Vol. 11, № 1. P. 121–142. DOI: <http://dx.doi.org/10.12775/EQUIL.2016.006> (дата звернення: 07.04.2026).
4. Cyrek M. Structural change and economic growth: Causality relationships in the case of Poland. *Equilibrium. Quarterly Journal of Economics and Economic Policy*. 2024. Vol. 19, № 3. P. 841–869. DOI: <https://doi.org/10.24136/eq.3061> (дата звернення: 07.04.2026).
5. Геращенко М. В. Конкурентоспроможність національної економіки в умовах структурних змін. *Бізнес Інформ*. 2023. № 12. С. 18–23. DOI: <https://doi.org/10.32983/222-4459-2023-12-18-23> (дата звернення: 07.04.2026).
6. Конкурентоспроможність економіки України в умовах глобалізації : монографія / за заг. ред. Я. А. Жаліла. Київ : Знання України, 2005. 388 с.
7. Інноваційний розвиток економіки: модель, система, управління, державна політика / за ред. Л. І. Федулової. Київ : Основа, 2005. 550 с.
8. Kubiniy N., Kubiniy V. Intention for trust in a synergic economic system. *Стратегічні імперативи сучасного менеджменту* : зб. матеріалів VI Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 2022). Київ : КНЕУ, 2022. С. 23–25. URL: <https://ir.kneu.edu.ua/items/a29dc88f-eea6-4170-90a6-da157ab36489> (дата звернення: 07.04.2026).
9. Яценко Г. Ю. Інноваційний розвиток країн емерджентного типу. *Економіст*. 2012. № 8. URL:

<http://ua-ekonomist.com> (дата звернення: 07.04.2026).

10. Стратегічний потенціал економічної системи: інноваційні та інституціональні механізми його активізації : монографія / В. П. Мікловда, Ф. Ф. Шандор та ін. Ужгород . 2014. 420 с.

References

1. Medeiros, V., Godoi, L.G.G. and Teixeira, E.C. (2019) 'Competitiveness and its determinants: a systemic analysis for developing countries', *Revista CEPAL*. Available at: <https://repositorio.cepal.org/server/api/core/bitstreams/9d3e2709-5d9b-4530-ab49-7caff358f01/content> (Accessed: 07 April 2026).
2. Kordalska, A. and Olczyk, M. (2023) 'Determinants of Functional Specialisation in EU Countries', *wiiw Working Papers 228*. Vienna: The Vienna Institute for International Economic Studies (wiiw). Available at: <https://ideas.repec.org/p/wii/wpaper/228.html> (Accessed: 07 April 2026).
3. Kordalska, A. and Olczyk, M. (2016) 'Global Competitiveness and Economic Growth: A One-Way or Two-Way Relationship?', *Equilibrium. Quarterly Journal of Economics and Economic Policy*, 11(1), pp. 121–142. DOI: <https://doi.org/10.12775/EQUIL.2016.006> (Accessed: 07 April 2026).
4. Cyrek, M. (2024) 'Structural change and economic growth: Causality relationships in the case of Poland', *Equilibrium. Quarterly Journal of Economics and Economic Policy*, 19(3), pp. 841–869 DOI: <https://doi.org/10.24136/eq.3061> (Accessed: 07 April 2026).
5. Herashchenko M. V. (2023) Konkurentospromozhnist natsionalnoi ekonomiky v umovakh strukturnykh zmin [Competitiveness of the national economy in the context of structural changes]. *Biznes Inform.* No 12. pp. 18–23. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2023-12-18-23> (Accessed: 07 April 2026).
6. Zhalilo, Ya.A. (ed.) (2005) Konkurentospromozhnist ekonomiky Ukrainy v umovakh hlobalizatsii : monohrafiia [*Competitiveness of Ukraine's economy in the context of globalization: monograph*]. Kyiv: Znannia Ukrainy. 388p.
7. Fedulova, L.I. (ed.) (2005) Innovatsiinyi rozvytok ekonomiky: model, systema, upravlinnia, derzhavna polityka [*Innovative development of the economy: model, system, management, state policy*]. Kyiv: Osnova. 550p.
8. Kubiniy N., Kubiniy V. (2022) Intention for trust in a synergic economic system. zb. materialiv VI Mizhnar. nauk.-prakt. konf. Kyiv : KNEU, pp. 23–25. Available at: <https://ir.kneu.edu.ua/items/a29dc88f-eea6-4170-90a6-da157ab36489> (Accessed: 07 April 2026).
9. Yatsenko H. Yu. (2012) Innovatsiinyi rozvytok krain emerdzhentnoho typu. [Innovative development of emergent type countries] *Ekonomist*. No. 8. Available at: <http://ua-ekonomist.com>. (Accessed: 07 April 2026).
10. Miklovda, V.P., Shandor, F.F. (ed) (2014) Stratehichniy potentsial ekonomichnoi systemy: innovatsiini ta instytutsionalni mekhanizmy yoho aktyvizatsii : monohrafiia [*Strategic potential of the economic system: innovative and institutional mechanisms of its activation: monograph*]. Uzhhorod . 420 p.

Отримано: 08.04.2026

Прийнято до публікації: 10.05.2026

Опубліковано: 15.05.2026